

УДК.796.011.3:373

ОРГАНІЗАЦІЯ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ В НВК №48

Степанюк Світлана, Тонконог Едуард*, Ломака Жанна **

*Херсонський державний університет**Навчально-виховний комплекс ЗОШ №48 м. Херсон***Херсонська клінічна лікарня ім. О.С. Луцанського*

Анотація. В статті розглядаються питання організації спортивно-масової роботи в НВК №48 м. Херсона. Узагальнено передовий досвід фахівців галузі фізичного виховання та спорту, педагогів, тренерів тощо. Розроблено план спортивно-масової роботи та сценарії фізкультурно-спортивних заходів в НВК №48.

Ключові слова: спортивно-масова робота, шкільний колектив, фізична культура, спорт.

Annotation. The article considers the issues of organization of sports - mass work in UVK №48 of Kherson. Summarise the best practice industry experts of physical education and sports teachers, coaches and the like. Developed a plan for mass sports work and scenarios of sporting events in UVK № 48.

Keywords: mass sports work, the school staff, physical culture and sport.

Постановка проблеми. В останні десятиліття світова спільнота зараховує проблему здоров'я до кола глобальних. Незаперечним є той факт, що майбутнє кожної країни, її політичний, економічний та культурний рівні залежать від того, наскільки вона піклується про здоров'я молодого покоління, створює сприятливі умови для його повноцінного розвитку, щасливого життя [2].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Стан здоров'я учнів – одна з найактуальніших педагогічних проблем. Зростаючий потік інформації збільшив психічні навантаження у навчальній діяльності. Нові умови життя, навчання і праці потребують певної психологічної й фізичної стійкості. Але багатогодинні щоденні заняття в навчальних класах сприяють розвитку гіподинамії, що є тривожною хворобою нашого століття. За останніми даними в учнів спостерігається стійка тенденція до погіршення стану здоров'я і рівня фізичної підготовленості.

Отже, одним із важливих завдань фізичного виховання в загальноосвітній школі – це створення умов для занять фізичними вправами упродовж навчального дня та позанавчальний час з метою підвищення рухової активності, зміцнення здоров'я, покращення фізичної підготовленості та фізичної працездатності.

Для розв'язання цих завдань у загальноосвітній школі передбачена організація щоденних занять учнів фізичною культурою (на уроках, у гуртках фізичної культури, спортивних секціях, групах загальної фізичної підготовки) [1,3]. Комплексні програми з фізичної культури складають цілісну систему. Виконання програм забезпечує вирішення таких взаємозв'язаних завдань: виховання у школярів загальнолюдських моральних цінностей, формування понять про те, що турбота про своє здоров'я – не лише особиста справа, а й громадський обов'язок.

Мета дослідження – розкрити методику організації та проведення спортивно-масової роботи в НВК №48.

Методи дослідження:

1. Аналіз науково-методичної та спеціальної літератури.
2. Узагальнення передового досвіду фахівців галузі фізичного виховання та спорту, педагогів, тренерів тощо.

Результати дослідження та їх обговорення. У процесі організації спортивно-масових заходів необхідно враховувати фізкультурно-спортивні можливості, інтереси передбачуваних учасників, а також наявні можливості реалізації цих інтересів (наявність спортивного інвентарю й необхідних спортивних споруд, кліматичні умови, забезпеченість спортивними суддями, організаторами, матеріальними та фінансовими ресурсами) [3].

Затверджуючи план масового фізкультурно-спортивного заходу необхідно орієнтуватися на плани районних та обласних управлінь фізичної культури і спорту. Це дозволить забезпечити систематичність і послідовність змагань, своєчасну підготовку збірних команд і учасників особистої першості до змагань на першість району, міста.

Практично доведено, що за місцем проживання доцільно проводити на місяць не більше 1-2 фізкультурно-спортивних заходи традиційного характеру, проведення яких протягом кількох років у визначений час дозволяє краще підготуватися до змагань, робить їх звичними, традиційними, знайомими, систематизує і стимулює учасників [1].

Заходи необхідно проводити для всіх верств населення й розподіляти рівномірно впродовж усього календарного року.

У плані фізкультурно-спортивних заходів доцільно виділити розділи:

1. Комплексні фізкультурні і спортивні заходи;
2. Змагання з видів спорту (виконання вправ).

Крім назви і термінів проведення в плані можна вказати й іншу інформацію, що може сприяти кращій організації (передбачувані нагороди, призи, і т. д.)

Для організації масового фізкультурно-спортивного заходу необхідно завчасно створити підготовчу комісію. До неї входять працівники управлінь та відомств фізичної культури і спорту, викладачі, тренери, представники культури і тих організацій, які можуть бути корисні в підготовці, проведенні змагань.

Для впорядкування роботи комісії складається план підготовки заходу із урахуванням його мети, особливостей передбачуваних учасників, змісту змагальних вправ, об'єктивних умов і можливостей організаторів.

План передбачає конкретизацію змісту роботи, терміну виконання, визначення відповідальних та відомості про організації, учасників, суддів, задіяних у заході [1].

У плані бажано передбачити наступні питання.

1. Розробка положення про спортивно-масовий захід та кошторису витрат.
2. Розробка сценарію (розгорнутого плану проведення), враховуючи церемонії відкриття, проведення, закриття, нагородження, використання символіки, гімну, музичного супроводу та ін.
3. Підбір, затвердження, інструктаж безпосередніх організаторів, технічних керівників, суддів, членів журі.
4. Підготовка, місць проведення змагань, реклама, оформлення засобами наочної агітації й пропаганди, маркування трас, ігрових майданчиків, установка покажчиків, нагородження.
5. Підготовка устаткування, інвентарю, спорядження (у тому числі суддівського), придбання призів, підготовка грамот, протоколів і т.д.
6. Виготовлення засобів наочної агітації, складання коментаторських текстів, афіш, оголошень, бланків «експрес-інформації» і т.д.
7. Організація медичного забезпечення, підбір лікарів, придбання медичних препаратів.

У разі проведення заходу не на типових спортивних спорудах, а з виїздом за місто, в плані підготовки змагання повинен бути додатковий медичний пункт:

8. Організація транспортного медичного й побутового обслуговування.

У цьому пункті необхідно передбачити порядок забезпечення учасників і суддів транспортом, підготовку тимчасових укриттів від дощу, забезпечення питною водою. У деяких випадках варто передбачити спорудження тимчасової роздягальні, організацію харчування, прокату спортивного інвентарю й ін. [1,3]

Спортивно-масова робота в школі невід'ємно пов'язана з організацією та проведенням спортивно-масових заходів в позаурочний час. Для нашої школи є традицією проводити перед початком навчального процесу загально-розвивальні вправи на свіжому повітрі, позакласні заходи: «Олімпійський тиждень», «Олімпійський урок», «Козацькі забави», «Тиждень фізичної культури та спорту». В таблиці 1 подано план спортивно-масової роботи В НВК №48 на 2016/2017 н.р.

Таблиця 1.

План спортивно-масової роботи В НВК №48 на 2016/2017 н.р.

	Заходи	Дата проведення	Відповідальні за проведення.
1	Проект на тему: «Олімпійський тиждень!» Першість школи з легко атлетичного багатоборства. У змаганнях беруть участь: 1-4 класи - Біг -30 м.(високий старт); - Стрибки в довжину. 5-7 класи - Біг -30 м.(високий старт); - Стрибки з місця; - метання малого м'яча. 8-11 класи - Біг -100 м.(низький старт); - стрибки у довжину з розбігу; - метання малого м'яча.	Вересень 2 тиждень 2 тиждень 3 тиждень 4 тиждень	Вчитель фізичного виховання Вчитель фізичного виховання
2.	Проект на тему: «Історія розвитку українського футболу. Українські команди та їх досягнення.» Першість школи з футболу. У змаганнях беруть участь: 5-7 класи 8-11 класи	Жовтень 2 тиждень 3 тиждень	Вчитель фізичного виховання Вчитель фізичного виховання
3.	Першість школи з: - волейболу 8 – 11 класи; - піонерболу 5 – 7 класи.	Листопад 2 тиждень 4 тиждень	Вчитель фізичного виховання Вчитель фізичного в-ня
4.	Першість школи з баскетболу. У змаганнях беруть участь: 5-7 класи 8-11 класи Першість школи з міні-футболу. У змаганнях беруть участь: 5-7 класи 8-11 класи	Грудень 2 тиждень 3 тиждень Грудень 4 тиждень	Вчитель фізичного виховання Вчитель фізичного виховання

5.	Першість школи з баскетболу. У змаганнях беруть участь: 5-7 класи 8-11 класи	Січень 3 тиждень	Вчитель фізичного виховання
	Першість школи з міні-футболу. У змаганнях беруть участь: 5-7 класи 8-11 класи	Січень 4 тиждень	Вчитель фізичного виховання
6	Першість школи з: - волейболу 8 – 11 класи; - піонерболу 5 – 7 класи. «Тато, мама, я – разом дружна та спортивна сім'я».	Лютий 1 тиждень 2 тиждень 3 тиждень	Вчитель фізичного виховання
7.	Першість школи з шахів та шашок. У змаганнях беруть участь: 1-4 класи 5-7 класи 8-11 класи	Березень	Вчитель фізичного виховання
		2 тиждень	Вчитель фізичного виховання
		3 тиждень	
		4 тиждень	
8.	Першість школи з легко атлетичного багатоборства. У змаганнях беруть участь: 1-4 класи; 5-7 класи. - Біг -30 м.(високий старт). - Стрибки з місця. - метання малого м'яча. 8-11 класи - Біг -100 м.(низький старт). - стрибки у довжину з розбігу. - метання малого м'яча. День здоров'я	Квітень 1-4 тиждень	Вчитель фізичного виховання
		Травень 1-2 тиждень	Вчитель фізичного виховання
			Вчитель фізичного виховання

«Тато, мама, я — разом дружна та спортивна сім'я».

Беруть участь команди **учнів** і батьків 5—7 класів. Конкурсні змагання проходять у два етапи.

I етап — представлення команди: назва, емблема, девіз, пісня;

II етап — спортивні змагання «Спритні, вмілі, витривалі».

III – проходження змагань.

1. Естафета «Триніжка».

Ноги учасників зв'язують попарно скакалками: батько-дитина-мама. Вони беруться за руки і таким чином швидко пересуваються до заданого місця на майданчику, розв'язують там скакалки, беруться за руки і на одній нозі плигаючи, повертаються на своє місце і передають естафету іншим учасникам, які вже готові до естафети.

В естафеті перемагає команда, яка швидше пройде дистанцію без помилок і порушень.

2. **Естафета «Сильні руки»** для мам і тат. Батько спирається на руки, мама бере тата за ноги, і рухаються до визначеного місця, де міняються місцями і, таким чином, повертаються назад, передаючи естафету іншій парі.

3. **Естафета «Човниковий біг»**. Беруть участь тільки учні.

4. **Естафета «Хто швидше»**. Дитина веде баскетбольний м'яч до визначеного місця на майданчику, кидає м'яч в кошик. Після того, як дитина влучить м'ячем у кошик, батько і мама стрибають об'єднані в одному мішку до дитини, садять її в мішок і несуть разом до команди, де передають естафету іншим.

IV етап - завершальний

1. Прибирання спортивного інвентарю, підготовка спортивного майданчика для виступів.

2. Виступ учнів, які займаються художньою гімнастикою та танцями.

3. Оголошення підсумків конкурсу.

4. Підведення членами журі підсумків свята.

Гурткова робота – одна із форм спортивно-масової роботи. В НВК працюють секції з футболу, баскетболу, волейболу. Проводились заняття регулярно – 2 рази на тиждень з учнями 1-5кл., та з учнями 6-11кл. В дні шкільних канікул учні з захопленням змагаються з настільного тенісу, шашок, шахів. Участь у районних спортивних змаганнях за програмою шкільної спартакіади є необхідним процесом, адже саме це є результатом клопіткої праці вчителя та учнів. У досягненні високих результатів у спортивній, фізкультурно-оздоровчій та виховній роботі велику роль відіграє наявність і відповідність матеріальної бази. В НВК №48 м. Херсона обладнано та оснащено спортивний майданчик, футбольне та баскетбольне поля, наявне тренажерне гімнастичне обладнання, сектори для стрибків у довжину та висоту, а також бігові доріжки на 30, 60 і 100 метрів. У наявності є і максимально використовується спортивний зал площею 130кв.м. з прилягаючими до нього роздягальнями. Для гімнастики використовуються: козел, кінь, гімнастичні містки, вертикальний канат,

шведські стінки, бруси паралельні, перекладина висока. Спортивна база постійно готується до нового навчального року.

В річному плані роботи школи у розділі «Фізичне виховання» плануються заходи оздоровчої та спортивно-масової роботи, за виконанням якої здійснюється перевірка. Періодично проводяться наради та педради, на яких розглядаються питання про стан спортивно-масової роботи.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Масові фізкультурно-спортивні заходи займають важливе місце в системі організації здорового способу життя населення України. У процесі організації спортивно-масових заходів необхідно враховувати фізкультурно-спортивні можливості, інтереси передбачуваних учасників, а також наявні можливості реалізації цих інтересів. В ході дослідження нами було розроблено план спортивно-масової роботи та сценарії фізкультурно-спортивних заходів в НВК №48. Це дозволить забезпечити систематичність і послідовність змагань, своєчасну підготовку збірних команд і учасників особистої першості до змагань на першість району, міста.

Література

1. Арєф'єв В.Г. Фізична культура в школі (молодому спеціалісту) : навч. посіб. для студ. навч. закладів II – IV рівня акредитації /В.Г. Арєф'єв, А.Г. Єдинак. – 2-е вид., перероб. і допов. – Кам'янець – Поділ.: Абетка-НОВА, 2001. – 384 с.
2. Жданова О.М. Організація та методика оздоровчої фізичної культури і рекреаційного туризму: навч. Посібник. /О.М. Жданова, А.М. Тучак, І.В Котова, В.І. Поляковський. - Луцьк: Ред. вид. відд. „Вежа” держ. ун. ім. Лесі Українки, 2000. – 248 с.
3. Мангура М. “Здоровий спосіб життя” – одна із форм підвищення пізнавальної та рухової активності учнів /М. Мангура //Фізичне виховання в школі. – 2001. - № 2. – С. 39-42.